

Aan de raad

Onderwerp: initiatiefvoorstel Hondenbelasting

Programma: paragraaf Lokale Heffingen

Van: raadsleden G.W.L. Stork (ALA) en A. Maathuis (VVD)

Samenvatting raadsvoorstel

Dit initiatiefraadsvoorstel heeft als doel om het debat in de Almelse raad aan te zwengelen over het innen van hondenbelasting ex artikel 226 van de Gemeentewet. De raad van Almelo wordt voorgesteld een keuze te maken uit een drietal scenario's.

1. Waarom naar de raad:

De gemeente Almelo int hondenbelasting. De gemeente kan hondenbelasting heffen op grond van artikel 226 Gemeentewet.

Artikel 226 Gemeentewet

1. *Ter zake van het houden van een hond kan van de houder een hondenbelasting worden geheven.*
2. *De belasting wordt geheven naar het aantal honden dat wordt gehouden.*
3. *Voor de toepassing van het eerste lid wordt het houden van een hond door een lid van een huishouden aangemerkt als het houden van een hond door een door de in artikel 231, tweede lid, onderdeel b, bedoelde gemeenteambtenaar aan te wijzen lid van dat huishouden.*

De hondenbelasting kan worden geheven en vloeit naar de algemene middelen; de gemeente kan deze middelen naar eigen inzicht gebruiken. De initiatiefnemers zijn persoonlijk van mening dat de hondenbelasting een verouderd en illegitiem instrument is om als gemeente inkomsten te genereren. Een veelvuldig en terecht gestelde vraag is: waarom betalen eigenaren van andere (huis)dieren ook geen belasting? Derhalve stellen initiatiefnemers zich op het standpunt dat het debat gevoerd moet worden of de raad van Almelo nog wel gebruik wil maken van de mogelijkheid die artikel 226 van de Gemeentewet biedt. En zo ja, of de inkomsten van de hondenbelasting meer in lijn moeten worden gebracht met de uitgaven die gerelateerd zijn aan het gemeentelijk hondenbeleid. Verder is het goed om vast te stellen dat initiatiefnemers de uitgangspunten van het gemeentelijk hondenbeleid absoluut niet ter discussie stellen. Dit beleid¹ houdt kort samengevat het volgende in:

- hondenbezitters zijn binnen de bebouwde kom verplicht de poep van hun hond op te ruimen en een opruimmiddel bij zich te hebben als zij hun hond uitlaten;
- deze opruimplicht geldt niet in hondenuitlaatgebieden. Hier mogen honden loslopen;
- de opruimplicht is ook niet van toepassing in hondenuitlaatstroken. Hier dient de hond wel aangelijnd te zijn;
- op locaties waar in een straal van 250 meter geen hondenuitlaatgebieden of hondenuitlaatstroken te vinden zijn, kunnen hondenpoepafvalbakken worden geplaatst;
- alle voorzieningen en verbodslocaties (zoals speelplaatsen, trapvelden e.d.) worden aangeduid met bebording waarop de na te leven regelgeving voor hondenbezitters is aangegeven;
- structureel toezicht en handhaving op de regelgeving.

¹ <http://www.almelo.nl/hondenbeleid/>

2. Argumentatie:

Het hondenbeleid gaat uit van een eigen verantwoordelijkheid van de hondenbezitter (lees: opruimplicht). Men zou zich kunnen afvragen of het nog wel rechtvaardig is dat de hondenbezitter belasting betaalt.

In de Memorie van Toelichting op het voorstel tot Wijziging van de gemeentewet met betrekking tot de materiële belastingbepalingen wordt met betrekking tot de hondenbelasting het volgende standpunt ingenomen²: 'wanneer men zich verdiept in de rechtsgrond van de hondenbelasting, dan wordt duidelijk dat in de loop van de jaren een belangrijke wijziging is opgetreden. Oorspronkelijk heeft zeker een reguleringsgedachte aan de belasting ten grondslag gelegen, maar dat standpunt is thans vrijwel verlaten. In feite betekent het houden van een hond dat er sprake is van een wijze van inkomensbesteding, in welk verband deze belasting als een verteringsbelasting kan worden aangemerkt. Daarnaast kan door een progressieve tariefstelling op basis van het aantal honden nog sprake zijn van een zekere regulering van het aantal honden. Overigens is de strekking thans in vrijwel alle gevallen een zuiver fiscale - het verkrijgen van gemeentelijke inkomsten'.

Ook hier geldt dat men zich zou kunnen afvragen of het houden van andere (huis)dieren ook niet als een wijze van inkomensbesteding kan worden aangemerkt. Het hanteren van een progressieve tariefstelling op basis van het aantal honden neemt bovendien niet weg dat burgers hun boekje te buiten kunnen gaan op het houden van een ongelimiteerd aantal andere (huis)dieren, met mogelijke overlast als gevolg.

Opbrengsten en uitgaven

Hieronder treft u een uiteenzetting van de opbrengsten die voortvloeien uit de hondenbelasting en de uitgaven die verbonden zijn aan de uitvoering en handhaving van het hondenbeleid. Het grootste gedeelte aan opbrengsten voortvloeiend uit de hondenbelasting wordt aangewend voor andere zaken dan uitvoering van het hondenbeleid en de handhaving daarvan.

	Hondenbelasting	Kwijtschelding	Opbrengsten
Begroting 2012	€ 477.000,-	€ 15.000,-	€ 462.000,-
Realisatie 2012	€ 447.000,-	€ 35.000,-	€ 412.000,-
Begroting 2013	€ 486.000,-	€ 35.000,-	€ 451.000,-

In 2013 worden de volgende tarieven gehanteerd (deze worden jaarlijks met 2% verhoogd):

	Tarieven:
Eerste hond	€ 67,32
Tweede hond	€ 121,32
Derde hond	€ 136,92
Kennelvergunning	€ 189,00
Vervangende hondenpenning	€ 7,50

In 2012 zijn er 45 boetes uitgedeeld in het kader van het hondenbeleid. De opbrengst hiervan is € 2.700,- (€ 60,- per overtreding).

Het is wat lastiger om de uitgaven terug te vinden in de begroting c.q. productenraming. Derhalve gaan initiatiefnemers af op de ambtelijke memo die is opgesteld (zie bijlage).

	Uitgaven
Voorzieningen (paaltjes, borden, poepbakken):	€ 16.500,-
Voorlichting (o.a. folder met kaart, info website):	€ 2.500,-
Aansturing (vragen, meldingen):	€ 11.500,-
Beleid (opstellen, advisering, evaluatie):	€ 4.500,-
Handhaving (Stadstoezicht):	€ 21.280 ³ ,- (2013)
Kosten inning Gemeentelijk Belastingkantoor	€ 55.000,- (2013)
Totaal	€ 111.280,-

² Kamerstukken II 1989-1990, 21591, nr. 3.

³ Aldus Stadstoezicht-directeur Littooj. Volgens de ambtelijke nota kost dit € 13.000,-. Gezien ons contact met dhr. Littooj klopt dit niet.

Voor 2013 zijn de beoogde netto-opbrengsten (€ 451.000 - € 111.280) = **€ 339.720,-** (i.e. de beoogde opbrengsten uit de hondenbelasting minus de beoogde uitgaven aan de uitvoering en handhaving van het beleid). Deze netto-opbrengsten komen dus volledig en zonder tegenprestatie ten goede aan de gemeentelijke begroting; dit is 75.33% van de opbrengsten die voortvloeien uit de hondenbelasting. Het toont ons inziens de illegitimiteit van dit Middeleeuwse instrument aan.

Handhaving

Dat hondenpoep in de beleving van de Almelose burger een ergernis is staat volgens initiatiefnemers los van de inning van hondenbelasting. In de tussentijdse evaluatie van het hondenbeleid (2011/8323) wordt het volgende gemeld:

'Opvallend is dat er weinig overtredingen zijn geconstateerd en weinig waarschuwingen uitgedeeld hoefden te worden. De indruk van de controleurs is dat de inwoners inmiddels goed op de hoogte zijn van het nieuwe beleid en dat de regels over het algemeen goed worden nageleefd'.

Het uitschrijven van 45 boetes in 2012 toont dat aan. Bovendien staat in dezelfde evaluatie dat in het centrum van de stad nog wel veel hondenpoep wordt aangetroffen en dat overlast in probleemgebieden verder aangepakt moet worden. Uit een gesprek met dhr. Littoij van Stadstoezicht werd duidelijk dat Stadstoezicht veelal reactief handhaaft en dat het op heterdaad betrappen lastig blijkt te zijn. Stadstoezicht krijgt € 21.280,- in 2013 voor 600 uur inzet; dat is € 35,46 per uur. Om één boete te innen is men gemiddeld 13,33 uur aan inzet kwijt. Dat betekent dat het Stadstoezicht € 472,80 kost om één boete van € 60,- te innen. Initiatiefnemers vinden dat dit anders moet. Initiatiefnemers zijn van mening dat de handhaving beter kan door Stadstoezicht een signaalfunctie te geven; ze lopen immers toch rond. En dat de wijkagent⁴ verantwoordelijk wordt om aan de hand van signalen (van zowel Stadstoezicht als inwoners zelf via het E-Loket) wijkbewoners aan te spreken op hun gedrag c.q. tijdens de ronde door de wijk boetes uit te delen aan hondenbezitters die zich niet willen conformeren aan het huidige hondenbeleid. Naast het feit dat dit de gemeente een structurele besparing van jaarlijks € 21.280,- oplevert, zijn initiatiefnemers van mening dat deze manier van handhaven meer effect sorteert; zeker in die gebieden waar men zich nu nog niet conformeert aan het huidige hondenbeleid.

Scenario's

De initiatiefnemers stellen de raad van Almelo voor om een keuze te maken uit een drietal scenario's.

Scenario I: géén inning van hondenbelasting. De opbrengsten uit de hondenbelasting komen volledig te vervallen. Tevens komen de volgende uitgaven te vervallen: kosten inning gemeentelijk belastingkantoor Twente en handhaving door Stadstoezicht. De resterende uitgaven blijven op het huidige niveau gehandhaafd. De dekking voor het financiële gat wordt gevonden in een tweetal posten. Ten eerste halen we dekking uit een taakstelling op 'woordvoeren voor bestuurders en interne en externe communicatie voeren' zoals verwoord in feitenkaart 22.7. De feitenkaart geeft aan dat de gemeente Almelo het volgende anders kan doen: 'de interne en externe communicatie beperken'. Tevens zijn initiatiefnemers van mening dat er scherper ingekocht kan worden; een taakstelling van € 187.500,- op een budget van € 1.0 miljoen achten wij verantwoord. Ten tweede halen we dekking uit een taakstelling op 'onderzoek doen naar de gemeentelijke organisatie en de stad' zoals verwoord in feitenkaart 22.2. De feitenkaart geeft aan dat de gemeente Almelo het volgende anders kan doen: '1) alle ondersteunende taken uitbesteden, 2) het aandeel in de kosten van ondersteunende taken beperken en 3) de auditing beperken tot een wettelijk minimum'. Initiatiefnemers zijn van mening dat voornamelijk op die eerste twee punten besparingen kunnen worden behaald; een taakstelling van € 187.500,- op een budget van € 1.4 miljoen achten wij verantwoord.

De handhaving van het hondenbeleid wordt anders vorm gegeven door Stadstoezicht een signaalfunctie te geven; wijkagenten worden verantwoordelijk om aan de hand van signalen (van zowel Stadstoezicht als inwoners zelf via het E-Loket) wijkbewoners op hun gedrag aan te spreken of boetes uit te delen aan hondenbezitters die zich niet willen conformeren aan het huidige hondenbeleid.

Scenario II: wél inning van hondenbelasting, maar halvering van de opbrengsten uit die hondenbelasting (€ 451.000,- / 2); de tarieven worden overeenkomstig verlaagd. De kosten voor inning door het gemeentelijk belastingkantoor Twente komen in tegenstelling tot scenario I niet te vervallen, de kosten van handhaving door Stadstoezicht wel. De resterende uitgaven blijven op het huidige niveau gehandhaafd. Met dit scenario

⁴ Het aantal wijkagenten in de afdeling Almelo/Twenterand gaat van 14 naar 21 door vorming van de Nationale Politie.

worden de opbrengsten uit de hondenbelasting meer in lijn gebracht met de uitgaven die gerelateerd zijn aan het hondenbeleid. De dekking voor het financiële gat wordt gevonden in een tweetal posten. Ten eerste halen we dekking uit een taakstelling op 'woordvoeren voor bestuurders en interne en externe communicatie voeren' zoals verwoord in feitenkaart 22.7. De feitenkaart geeft aan dat de gemeente Almelo het volgende anders kan doen: 'de interne en externe communicatie beperken'. Tevens zijn initiatiefnemers van mening dat er scherper ingekocht kan worden; een taakstelling van € 102.500,- op een budget van € 1.0 miljoen achten wij verantwoord. Ten tweede halen we dekking uit een taakstelling op 'onderzoek doen naar de gemeentelijke organisatie en de stad' zoals verwoord in feitenkaart 22.2. De feitenkaart geeft aan dat de gemeente Almelo het volgende anders kan doen: '1) alle ondersteunende taken uitbesteden, 2) het aandeel in de kosten van ondersteunende taken beperken en 3) de auditing beperken tot een wettelijk minimum'. Initiatiefnemers zijn van mening dat voornamelijk op die eerste twee punten besparingen kunnen worden behaald; een taakstelling van € 102.500,- op een budget van € 1.4 miljoen achten wij verantwoord.

De handhaving van het hondenbeleid wordt anders vorm gegeven door Stadstoezicht een signaalfunctie te geven; wijkagenten worden verantwoordelijk om aan de hand van signalen (van zowel Stadstoezicht als inwoners zelf via het E-Loket) wijkbewoners op hun gedrag aan te spreken of boetes uit te delen aan hondenbezitters die zich niet willen conformeren aan het huidige hondenbeleid.

Scenario III: het hanteren van de status quo, met andere woorden: het huidige beleid ten aanzien van de inning en besteding van de hondenbelasting blijft gehandhaafd.

3. Middeleninzet:

Scenario I en scenario II hebben structurele financiële consequenties; scenario III heeft geen enkele financiële consequentie. Hieronder de structurele financiële consequenties van de beide scenario's.

<i>Financiële consequenties scenario I</i>	
Wegvallen opbrengsten hondenbelasting	- € 451.000,-
Besparing op kosten inning hondenbelasting	+ € 55.000,-
Handhaving van Stadstoezicht naar Wijkagenten	+ € 21.280,-
Taakstelling feitenkaart 22.7	+ € 187.500,-
Taakstelling feitenkaart 22.2	+ € 187.500,-
Saldo	+ € 280,-

<i>Financiële consequenties scenario II</i>	
Halvering opbrengsten hondenbelasting	- € 225.500,-
Handhaving van Stadstoezicht naar Wijkagenten	+ € 21.280,-
Taakstelling feitenkaart 22.7	+ € 102.500,-
Taakstelling feitenkaart 22.2	+ € 102.500,-
Saldo	+ € 780,-

Wij stellen u voor te besluiten conform het bijgevoegde ontwerp-raadsbesluit.

Leden van de gemeenteraad van Almelo,

G.W.L. Stork

A. Maathuis

Bijlagen:

- Ambtelijke memo d.d. 4 juni 2013

Nr. begrotingswijziging: n.v.t.

De Raad van de Gemeente Almelo;

gezien het voorstel van de heren G.W.L. Stork en A. Maathuis;

besluit:

1. In te stemmen met scenario:

I. Geén inning van hondenbelasting. De opbrengsten uit de hondenbelasting komen volledig te vervallen. Tevens komen de volgende uitgaven te vervallen: kosten inning gemeentelijk belastingkantoor Twente (€ 55.000,-) en handhaving door Stadstoezicht (€ 21.280,-). De overige uitgaven gerelateerd aan het hondenbeleid blijven op het huidige niveau gehandhaafd. De dekking voor het financiële gat wordt gevonden in een tweetal posten. Ten eerste wordt dekking gehaald uit een taakstelling van € 187.500,- op 'woordvoeren voor bestuurders en interne en externe communicatie voeren' zoals verwoord in feitenkaart 22.7. Ten tweede wordt dekking gehaald uit een taakstelling van € 187.500,- op 'onderzoek doen naar de gemeentelijke organisatie en de stad' zoals verwoord in feitenkaart 22.2. De handhaving van het hondenbeleid wordt anders vorm gegeven door Stadstoezicht een signaalfunctie te geven; wijkagenten worden verantwoordelijk om aan de hand van signalen (van zowel Stadstoezicht als inwoners zelf via het E-Loket) wijkbewoners op hun gedrag aan te spreken of boetes uit te delen aan hondenbezitters die zich niet willen conformeren aan het huidige hondenbeleid.

óf

II. Wél inning van hondenbelasting, maar halvering van de opbrengsten uit die hondenbelasting; deze bedragen na halvering nog € 225.500,-. De tarieven worden overeenkomstig verlaagd. De kosten voor inning door het gemeentelijk belastingkantoor Twente komen in tegenstelling tot scenario I niet te vervallen; de kosten van handhaving door Stadstoezicht (€ 21.280,-) wel. De overige uitgaven gerelateerd aan het hondenbeleid blijven op het huidige niveau gehandhaafd. De dekking voor het financiële gat wordt gevonden in een tweetal posten. Ten eerste wordt dekking gehaald uit een taakstelling van € 102.500,- op 'woordvoeren voor bestuurders en interne en externe communicatie voeren' zoals verwoord in feitenkaart 22.7. Ten tweede wordt dekking gehaald uit een taakstelling van € 102.500,- op 'onderzoek doen naar de gemeentelijke organisatie en de stad' zoals verwoord in feitenkaart 22.2. De handhaving van het hondenbeleid wordt anders vorm gegeven door Stadstoezicht een signaalfunctie te geven; wijkagenten worden verantwoordelijk om aan de hand van signalen (van zowel Stadstoezicht als inwoners zelf via het E-Loket) wijkbewoners op hun gedrag aan te spreken of boetes uit te delen aan hondenbezitters die zich niet willen conformeren aan het huidige hondenbeleid.

óf

III. Het hanteren van de status quo, met andere woorden: het huidige beleid ten aanzien van de inning en besteding van de hondenbelasting blijft gehandhaafd.

2. De structurele financiële consequenties van het gekozen scenario (zie middeleninzet) te verwerken in de begroting 2014 en de bijhorende meerjarenraming en de verordening op de heffing en invordering van hondenbelasting overeenkomstig aan te passen, indien dit van toepassing is.

Gedaan ter openbare vergadering van 1 oktober 2013

de griffier,

de burgemeester,

drs. C.M. Steenbergen

J.H.M. Hermans-Vloedveld